

WOJCIECH SUCHOCKI

GŁOS Z „PEWNYCH KRĘGÓW”

Swego czasu przeczytałem z pożytkiem książkę Marka Zgórniaka *Matejko w Paryżu*, acz po lekturze nie przyszło mi do głowy, by ogłosić opinię, że tak nie należy uprawiać historii sztuki, choć nie jestem zapewne odosobniony w przekonaniu, że to i owo o sztuce Matejki wiemy dzięki temu, że istnieją na jej temat publikacje o całkiem innym zakresie. Możliwość takiego postępku otworzyła zaś próba uchwycenia celu innego tekstu Marka Zgórniaka, którego kopię był łaskaw mi przesłać, łącząc przypuszczenie, że mnie on zainteresuje¹. Wygląda bowiem na to, że jest on głosem za wyeliminowaniem z polskiej historii sztuki pewnego typu tekstów (a także nawiązań do pewnego autora zagranicznego), a co najmniej odmówienia im charakteru naukowego. Nadto jego lektura pozwala uznać przesłanie mi go za dopowiedzenie czegoś w nim samym nie dopowiedzianego. O decyzji odpowiedzi w druku przesądziło jednak pokonanie wątpliwości przez nadzieję, że dotknięcie niektórych podstawowych, wywoływanych przez ów tekst kwestii, nie będzie pozbawione sensu. Dotknięcie czy ledwie zaznaczenia stanowiska – bowiem możliwość (?) nawiązania kontaktu dyskusyjnego, jak się zdaje, wymagałaby wywodu nie tych rozmiarów i charakteru. Dotyczy to także podstaw krytyki przywoływanych przez Marka Zgórniaka Autorów; nie podejmuję szczegółowych kwestii nie uwzględnienia przez nich niektórych informacji, przywoływanych przezeń, pozostawiając otwartą ocenę ich interpretacyjnej przydatności. Ze względu zaś na szczególny rys krotochwilny wywodów Autora, z satysfakcją stwierdzam obecność w nich także autoironii, bowiem niektóre z „danych kontekstowych” przywołał z pewnością dla ilustracji możliwości doprowadzenia do absurdu postępowania zasadniczo afirmowanego.

Choć Autor odczuwa niedosyt dyskusji, to przychodzi stwierdzić, że sprawy podstawowe ze względu na ocenę zasadności jego krytyki, podno-

¹ M. Zgórniak, „Dziolocentryzm” wobec faktów. O kilku interpretacjach obrazów Rodakowskiego i Mehoffera, „Folia Historiae Artium”, Seria Nowa, t. 10, 2005, s. 161-171.